

КОДЕКС ПОВЕДІНКИ УЧАСНИКІВ БОЙОВИХ ДІЙ

Допущений Міністерством оборони України як посібник для військовослужбовців Збройних Сил України. Основна мета посібника - виховання особового складу в дусі гуманізму та людяності, дотримання моральних норм і загально визнаних принципів міжнародного права.

СОЛДАТ Є ЗАХИСНИКОМ ДЕРЖАВИ І НАРОДУ ВІН ПОВИНЕН ЗНАТИ І ПОВАЖАТИ ПРАВО ВІЙНИ

Під час війни певні правила підлягають дотриманню також і по відношенню до противника.

Такі правила містяться, головним чином, в чотирьох Женевських конвенціях про захист жертв війни 1949 року, двох Додаткових протоколах до них 1977 року.

164 держави взяли на себе зобов'язання за Женевськими конвенціями, а саме:

однаковий догляд за пораненими як зі свого боку, так і з боку противника;

повага фізичної недоторканності, честі, гідності, сімейних прав, моральних устоїв і релігійних переконань особи;

заборона тортур і жорстокого поводження, страти без суду і безпощадного знищення, депортації, взяття заручників, мародерства, грабувань і знищення цивільних об'єктів;

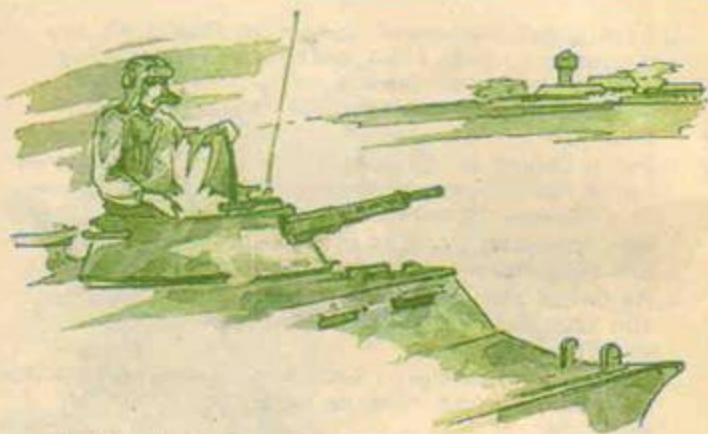
право делегатів Міжнародного комітету Червоного Хреста відвідувати осіб, які знаходяться в полоні чи в ув'язненні, і мати з ними розмову без свідків.

Відповідно до чинного законодавства, Україна також має обов'язки за цими договорами.

**ПАМ'ЯТАЙ,
ЩО
ПОРУШЕННЯ
ПРАВА
ВІЙНИ
КАРАЄТЬСЯ
ЗАКОНОМ.**

1. Будь дисциплінованим солдатом. Пам'ятай, що порушення права війни дискредитує і державу, і армію, і солдата. Замість того, щоб підірвати боєздатність противника, такі порушення часто зміцнюють його.
2. Вести бойові дії дозволяється тільки проти комбатівів противника, нападати дозволяється тільки на військові об'єкти.
3. Не спричиняй більших руйнувань, ніж це потрібно для виконання бойового завдання.
4. Не бийся з противником, який вийшов зі строю або здається. Роззброй його і передай своєму командирю.
5. Підбирай поранених і хворих і надавай їм допомогу незалежно від того, на чієму боці вони воювали.
6. Поводься гуманно зі всіма цивільними особами та із захопленим противником.
7. З військовополоненими слід поводитися гуманно, вони зобов'язані повідомити лише відомості, які необхідні для встановлення їх особи. Фізичні або психічні тортури військовополонених забороняються.
8. Взяття заручників забороняється.
9. Утримуйтесь від будь-яких актів помсти.
10. Стався з повагою до осіб і об'єктів з емблемою Червоного Хреста, Червоного Півмісяця, з білим прапором і з емблемами, якими позначені культурні цінності.
11. Стався з повагою до чужої власності. Грабування забороняється.
12. Намагайся перешкоджати порушенню цих правил. Про всі порушення доповідай командирю.

Пам'ятайте, що країна дає вам зброю для захисту інтересів держави і мирного життя народу.

Ви зобов'язані дотримуватися законів, виконувати вимоги військової присяги, статутів, накази командирів.

Ви повинні берегти військову честь, захищати власну й поважати чужу гідність.

Шляхом поваги до прав людини ви завойовуєте їх підтримку.

Накази мають ґрунтуватися на повазі до прав людини.

Командир повинен віддавати чіткі й точні накази.

Накази мають бути законними, віддаватися тільки в інтересах служби і виконуватися дозволеними засобами.

РОЗУМІЙТЕ ТА ВИКОНУЙТЕ НАКАЗИ КОМАНДИРА

Особа, що виконує завідомо злочинний наказ, не звільняється від кримінальної відповідальності.

Людина є
основою
суспільства.
Безпека
людини є
безпекою
суспільства.
Збройні сили
гарантують
безпеку
людей.

СПРИЯЙТЕ МИРУ,

ДОТРИМУЮЧИСЬ ПРАВИЛ ВЕДЕННЯ
БОЙОВИХ ДІЙ І ЗАХИЩАЮЧИ
ПРАВА ЛЮДИНИ,

ПОВАЖАТИ ПРАВО ВІЙНИ І ЗАХИЩАТИ ПРАВА ЛЮДИНИ

ВИ ВІДПОВІДАЄТЕ
ЗА ЇХ БЕЗПЕКУ

Кожен учасник бойових дій
має відноситися до людей так само,
як він би хотів,
щоб відносилися до нього.
Кожен учасник бойових
дій поважає право війни
та захищає права людини.

Однаковий
догляд
за пораненими
як зі свого боку,
так і з боку
противника

ЦІНУЙТЕ ЛЮДСЬКЕ ЖИТТЯ

Життя є найдорожчим для кожної людини.
Ніхто не повинен відбирати життя в людини.

НЕ ВБИВАЙТЕ НЕОЗБРОЄНИХ ОСІБ

ПОВАГА ДО ЖИТТЯ

Поважай життя людини, захопленої в полон,
або такої, що здалася в полон, а також пораненої.
Роззброй їх.

Забезпеч гуманне поводження з ними та їх захист.
Надай необхідну допомогу пораненим.

Передай їх своєму командирю.

Людина є найвищою цінністю суспільства та держави.

Всі люди народжуються вільними і є рівноправними перед законом і судом.

Всі люди мають право на особисту безпеку і захист з боку держави від насилля.

ПОВАГА ДО ПРАВ ЛЮДИНИ СПРИЯЄ
ЗБЕРЕЖЕННЮ МИРУ

**ДОПОМАГАЙТЕ
ТА ЗАХИЩАЙТЕ
ІНШИХ** ПОВАГА НЕДОТОРКАНОСТІ
ОСОБИ ТА ЛЮДСЬКОЇ ГІДНОСТІ
**ПРИ БУДЬ-ЯКИХ
ОБСТАВИНАХ**

КОЖНА ОСОБА МАЄ ПРАВО НА :

Життя
Гумане відношення
Особисту безпеку.

ЖІНКИ ТА ДІТИ
МАЮТЬ
ПОВАЖАТИСЯ З
ПРИЧИНИ ЇХ
СТАТІ ТА ВІКУ

Статеві злочини караються законом. Участь у таких діях чи їх дозвіл робить вас негідним вашого звання.

ПОВАЖАЙТЕ СУСПІЛЬНУ МОРАЛЬ

МИ ПОВИННІ ПОВАЖАТИ:

Жінок, дітей, хворих, пристарілих,
та всіх членів суспільства взагалі.

Ті, хто не в змозі захистити себе,
потребують турбот та особливої уваги.

ПАМ`ЯТАЙ:

Збройні сили є частиною суспільства, і, як захисники суспільства, ми маємо завойовувати повагу людей. Шляхом захисту людської гідності ми завойовуємо підтримку людей.

Той, хто грабує і краде, стає звичайним кримінальним злочинцем, і завжди несе відповідальність за скоєне.

Поважайте власність цивільного населення.

НЕ ГРАБУЙ І НЕ ЗНИЩУЙ

Крадіжка, навіть дрібна, вражає громадян.

ПОВАЖАЙТЕ ВЛАСНІСТЬ ІНШИХ

Не спричиняй більших руйнувань, ніж це потрібно для виконання бойового завдання.

**НАСИЛЛЯ НАД ЖИТТЯМ
І ЗДОРОВ'ЯМ ЛЮДИНИ
ЗАБОРОНЕНО**

Катування може бути психічним і фізичним. Жодне з них неприпустиме. Ніщо не може виправдати катування та жорстокість у будь-яких формах.

НЕ ДОПУСКАЙТЕ КАТУВАНЬ

Вбивства заборонені.

Тілесні покарання неприпустимі.

Принизливе й образливе поводження забороняється.

ПАМ'ЯТАЙТЕ:

Кожна людина має право на справедливий, належним чином установлений суд. Кожній людині надається право на захист. Ніхто не може бути визнаний винним, доки не доведена його вина.

КОЖНА ЛЮДИНА
МАЄ ПРАВО
НА ЗАХИСТ
ВІДПОВІДНО ДО
ОСНОВНИХ
ЮРИДИЧНИХ
ГАРАНТІЙ

ПОЗБАВЛЕННЯ
ЦЬОГО ПРАВА Є
ПОРУШЕННЯМ

Винні мають
бути притягнуті
до дисциплінарної
або кримінальної
відповідальності.

Ніхто не повинен уникнути
відповідальності перед законом
при порушенні права війни.

НЕ ПРИПУСКАТИ БЕЗКАРНОСТІ

Слід запобігати будь-яким порушенням права
війни.

Про кожне порушення права війни необхідно
доповідати безпосередньому начальнику.

ПОРУШЕННЯ
ПРАВА ВІЙНИ
НЕ Є БЕЗКАРНИМ

Стався з повагою до осіб і об'єктів з емблемою Червоного Хреста, Червоного Півмісяця, з білим прапором і з емблемами, якими позначені культурні цінності.

З військовополоненими слід поводитися гуманно, вони зобов'язані повідомити лише відомості, які необхідні для встановлення їх особи. Фізичні або психічні тортури військовополонених забороняються.

НЕ БИЙСЯ З ПРОТИВНИКОМ, ЯКИЙ ВИЙШОВ ЗІ СТРОЮ АБО ЗДАЄТЬСЯ.

Роззброй його і передай своєму командирю.

Підбирай поранених і хворих і надавай їм допомогу незалежно від того, кому вони належать.

Поводься гуманно зі всіма цивільними особами та із захопленим противником.

ПОРУШЕННЯ ПРАВА ВІЙНИ НЕ Є БЕЗКАРНИМ!

ЗАКОНОДАВСТВОМ УКРАЇНИ
ВСТАНОВЛЕНА КРИМІНАЛЬНА
ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА:

Мародерство

Насилля по відношенню до населення в районі
воєнних дій

Погане поводження з військовополоненими
Незаконне носіння знаків Червоного Хреста і
Червоного Півмісяця та зловживання ними

ПАМ`ЯТАЙ:

Серйозні порушення права
війни кваліфікуються як
військові злочини.

Посягання на життя і фізичну
недоторканність, зокрема всякі види
вбивства, каліцтва, жорстокого
поводження, катування.

Посягання на людську гідність, зокрема
образливе і принизливе поводження.

Взяття заручників.

Здійснення геноциду, апартеїду.

Застосування покарання без попереднього
судового рішення, винесеного належним
чином установленим судом.

Перетворення цивільного населення або
окремих цивільних осіб в об'єкти нападу.

Вчинення нападу на установки або
споруди, які містять небезпечні сили.

Знищення культурних цінностей,
історичних пам'яток.

ПРАВО ВІЙНИ

сукупність міжнародних правил ведення воєнних дій та захисту жертв таких дій.

КОМБАТАНТИ

особи, що входять до складу збройних сил (за винятком медичного і друкарського персоналу).

Їх можна розпізнати за такими ознаками: встановленою формою одягу, постійними розпізнавальними знаками чи в крайньому випадку - за відкритим носінням зброї.

ВІЙСЬКОВО-ПОЛОНЕНІ

комбатанти, що захоплені в полон неприятелем.

ВІЙСЬКОВІ ОБ'ЄКТИ

комбатанти, військові і транспортні засоби, а також позиції та ділянки місцевості, що мають значення для тактики бою.

ЦИВІЛЬНІ ОСОБИ

особи, які не входять до складу збройних сил.

ЦИВІЛЬНІ ОБ'ЄКТИ

об'єкти, які не використовуються у воєнних цілях.

ОСОБИ ТА ОБ'ЄКТИ, ЩО КОРИСТУЮТЬСЯ ОСОБЛИВИМ ЗАХИСТОМ

зазначені особи та
об'єкти
позначаються
розпізнавальними
знаками.

військова та цивільна медичні
служби, їх персонал.

цивільна оборона.

культурні цінності, їх персонал.

загальний
захист.

особливий
захист.

споруди, що
містять
небезпечні
сили:
греблі, дамби,
атомні
електростанції.

прапор перемир'я
(білий прапор), що використо-
вується для переговорів чи
капітуляції.

ПРИ ВИРІШЕННІ ПИТАНЬ, ЩО СТОСУЮТЬСЯ ДО-
ТРИМАННЯ МІЖНАРОДНИХ ПРАВИЛ ВЕДЕННЯ
ВОЄННИХ ДІЙ, НЕОБХІДНО ЗВЕРТАТИСЯ ЗА ДО-
ПОМОГОЮ ДО ЮРИДИЧНИХ РАДНИКІВ, ФУНК-
ЦІЇ ЯКИХ ПОКЛАДАЮТЬСЯ НА ОФІЦЕРІВ
ЮРИДИЧНОЇ СЛУЖБИ

Київ, ПКФ "Любава", 1995 р.
Художнє оформлення
Сергія Васильовича Шулими

Посібник укладений юридичною службою
Міністерства оборони України
Відповідальний за випуск
Олександр Георгійович Боков

Здано до виробництва 10. 02. 95 р. Підписано до друку 15. 02. 95 р. Формат
60x84¹/₃₂. Папір офсетний. Друк офсетний. Умовн. друк. арк. 1,86. Умовн. фарб.
відб. 1,8. Облік. вид. арк. 0,95. Тираж 100000 прим. Зам. 1154. Обласна друкарня,
287100, м. Вінниця, вул. Київська, 4.